

o s e f H o l u b :

Príspevek ke kväteně Slovenského krasu II.

Tento příspěvek navazuje na příspěvek (H o l u b, 1953), v němž jsem publikoval materiál z exkurse konané do území Slovenského krasu v roce 1952. Na floristických exkursích podniknutých v roce 1954, jež měly nashromáždití faktický materiál pro fytogeograficko-florogenetickou studii květeny území Slovenského krasu, jsem zjistil nové lokality četných druhů, jež budou uvedeny v řadě příspěvků. Při tomto výzkumu byl zjištěn výskyt nebo přesnější rozšíření některých druhů v území Slovenského krasu vzácných nebo pro toto území nových (na př. *Allium ochroleucum*, *Carex brevicollis*, *Cytisus ciliatus*, *C. pallidus*, *Danthonia calycina*, *Dracocephalum austriacum*, *Echium rubrum*, *Galium pedemontanum*, *Onosma pseudoarenarium*, *Orobanche arenaria*, *O. purpurea*, *Peucedanum carvifolia*, *Poa capillifolia*, *Silene longiflora*, *S. viridiflora*, *Stipa stenophylla*, *Tragus racemosus*, *Trifolium sarosiense*, *Calamintha silvatica*, atd.). Dosavadní nálezy, jakož i výsledky výzkumu v maďarské části Slovenského krasu (J a k u c s, 1952—1954), svědčí o tom, že při dalším výzkumu mohou být v tomto území zjištěny další význačné typy, důležité pro hodnocení květeny Slovenského krasu s hlediska vývojové chorologie. Při určování některých druhů bylo nutné revidovati dosavadní názory o systematické těchto druhů. Výsledky tohoto studia (taxonomické nebo nomenklatrické) jsou připojeny u příslušných druhů.

Na některých exkursích mne doprovázeli kolegové J. Č e ř o v s k ý a J. M o r a v e c, a pracovníci Botanické zahrady SAV v Košicích ing. A. L a f f e r s a K. S t i v í n. Za jejich pomoc jsem jim zavázán srdečným díkem.

V následujícím seznamu jsou lokality každého druhu sestaveny v pořadí: Drienovecká planina, okolí Turně, Zadielská planina, Hrhovská planina, Krásná horka, Silická planina (zde jsou lokality sestaveny od severu k jihu), Plešivecká planina (lokality sestaveny od jihu k severu), Koniar (podobně jako u Plešivecké planiny) a vrchy v okolí Jelšavy. Pokud jsem některé druhy již publikoval v prvním příspěvku, pak je u takových druhů odkaz za jménem se stránkou, na níž je druh v prvním příspěvku uveden.

Abies alba Mill.: Zadielská dolina (roztroušeně v lesích; hlavně v zadní části doliny jsou státní stromy); na Hrhovské planině nad Hrhovem roste téměř v čistých porostech (pravděpodobně kulturních nebo kulturou ovlivněných) s typickým podrostem bukojedlových lesů. Výskyt ve Slovenském krasu je nejjihnější v místním rozšíření karpatském; do severního Maďarska jedle jako původní strom již nezasahuje.

Acer tataricum L. (viz I. p. 351): Jižní část Silické planiny; v lesích severně od vrchu Szöllő 508 u Dlhé Vsi, údolíčko mezi pahorky mezi Domicou a vrchem Poroňa na státní hranici. Na uvedených lokalitách v území Slovenského krasu se vyskytuje javor tatarský v hájích (*Querco — Carpinetum*); dosud jsem nenalezl tento kontinentální druh v šipákových doubravách.

Achillea distans W a l d s t. et K i t. s. s. (viz I. p. 351): Zadielská dolina; světliny v lesích na SV svahu koty 672 na Silické planině SV od Slavece; světliny v lesích na okraji a v horní části svahu Plešivecké planiny S od vrchu Nagy Hegyes SV od Kunovy Teplice.

Achillea nobilis L. var. *Neilreichii* (K e r n e r) B e c k (viz I. p. 351): Drienovecká planina; souvisle rozšířen na J svahu planiny od Drienovce a Drienoveckých kúpeľí až k Háji, stráň nad Drienoveckými kúpelemi; Zadielská planina: souvisle na krasových straních od vrchu s Turňanským hradem po Zadielskou dolinu, na sedle u Turňanského hradu, pastviny na planině u Zadielského kamene, na výslunných místech i u Zadielské dolině; hojně na vápencových pahorcích mezi Turňou a Hrhovem (na př. stráňky u Turně, pahorek SV od Dvorníků, pastviny u Dvorníků, pahorky Hosszú Győr 406 a Kerek Szár 425 V od Hrhova); Hrhovská planina: krasové stráně i lesní světliny na výslunném svahu Hrhovské planiny od Zadielské doliny po stráně SZ od Jablonova, hojně též na pastvinách na úpatí planiny, hlavně v okolí Hrhova; vystupuje i na planinu, kde se vyskytuje na pastvinách, na skalnatém pokraji planiny i na lesních světlinách (na př. nad Hrhovem, na vrchu Galamboskő SZ od Hrhova, atd.); výslunné krasové stráně na vrchu s hradem Krásná horka; Silická planina: křovinaté pastviny na úpatí planiny od Brzotína po Slavec; suché louky a stráňky na planině SV od Silice; na pahorku nad Silickým plesem; na lesních světlinách na pastvinách a při cestách na planině V od Vidové; vrch Nyírszár u Silické Brezové; pastviny na planině nad Plešivcem; vrch Liszuňa u Plešivce; velmi hojně a souvisle mezi Plešivcem a Silickou Brezovou, mezi Silickou Brezovou a Ardovem, v okolí Arдова (les Dubina u Arдова, les J od Arдова); na jižním okraji Silické planiny souvisle od vrchu Nagy Hegy u Arдова po vrch Poroňa na státní hranici u Domice, zvláště velmi hojně v okolí Dlhé Vsi a Domice, na S souvislé rozšíření sahá odtud až k Silické Brezové a Kečovu; Plešivecká planina: hojně na křovinatých a skalnatých straních na svazích planiny nad plešiveckým nádražím, nad Vidovou a odtud na výslunných a kamenitých místech na svazích planiny až po stráně SZ od Slavece, na podobných místech též na Z okraji planiny na svazích při cestě od Nižného Hamoru na planinu; na planině na pastvinách, světlinách a skalnatých okrajích planiny roztroušené po celé planině (hojněji nad Vidovou a při okraji planiny k Slaveci, V od Paškové, pak na loukách mezi vrchy Nagy a Kis Hegyes, na Gemerských loukách a na pastvinách nad Gerlachskými skalami v severní části planiny; na západním úpatí planiny má souvislé rozšíření na pastvinách a lesních okrajích od Nižného Hamoru u Plešivce směrem k severu až po pastviny a lesní okraje SV od Kunovy Teplice; Koniar: od vrchu Vártető souvisle rozšířen na planině při jejím východním okraji až po Paškovou, zde též na úpatí planiny (lesní okraje); Jelšava: vrchy Muteň a Straňa u Jelšavské Teplice.

Achillea nobilis je jedním z nejhojnějších druhů květeny Slovenského krasu. V největším množství se v tomto území vyskytuje na pastvinách; rozšířením pastvinného hospodářství se původní hojnost výskytu tohoto druhu jistě zvětšila. Původními stanovišti *Achillea nobilis* byly světliny v teplých lesích na výslunných svazích planin. Slovenský kras je vzhledem ke kvantitativnímu zastoupení *Achillea nobilis* nyní jedním z nejdůležitějších výskytových center tohoto druhu v území našeho státu. Je zajímavé, že *Achillea nobilis*, mající v území Slovenského krasu poměrně dosti širokou stanovištní amplitudu (lesní světliny, krasové stráně, pastviny), v některých teplých územích je velmi slabě zastoupena nebo úplně chybí (na př. okolí Nitry, Bílé Karpaty).

V území Slovenského krasu jsem dosud pozoroval pouze odrůdu var. *Neilreichii* (K e r n e r) B e c k, jež má liguly světle žluté, většinou užší než 1 mm. Je pravděpodobné, že se zde vyskytuje pouze tato forma, což by odpovídalo poměrům v Madarsku, kde je zastoupen podle S o ó - J á v o r k y (1951) druh *Achillea nobilis* pouze touto odrůdou. S o ó - J á v o r k a používají pro tuto odrůdu název *Achillea nobilis* var. *ochroleuca* Boiss. Boissier popsal tuto odrůdu ve Flora orientalis III., 1875, p. 257; odvolává se však přitom na E r h a r d t ů v druh *Achillea ochroleuca* E h r h. Beitr. 7, p. 166; bylo by pak tedy správné použít názvu *Achillea nobilis* var. *ochroleuca* (E h r h.) B o i s s. E r h a r d t však pod názvem *Achillea ochroleuca* popsal jiný druh. Podle K e r n e r a (Ö. B. Z. 21, 1871, p. 139—142) je to ponticko-pannonský druh písčín *Achillea pectinata* W i l l d. (jehož správné jméno je nyní *Achillea Kitaibeliana* S o ó), podle J á v o r k y (1926; p. 452) jde tu pravděpodobně o druh *Achillea micrantha* M. B. Obě tvrzení jsou podložena autorovými herbářovými položkami. Prioritu před popisem B o i s s i e r o v ý m má však K e r n e r (l. c.), který naši rostlinu popsal jako druh *Achillea Neilreichii*. N e i l r e i c h (Flora von Niederösterreich, 1859, p. 343) sám již rozpoznal odlišnost východoevropských rostlin od západoevropských (bílé liguly širší 1 mm), popsal je, ale nepojmenoval je. Přitom cituje jako synonymum k naší rostlině též *Achillea corymbifera* G m e l. (Reise durch Russland I. p. 137 t. 25, f. 1.); toto jméno je podobně jako *Achillea Neilreichii* přiřazeno v Index kewensis (I. p. 22—23) i jinde (na př. L e d e b. Fl. Ross. II, p. 534) k druhu *A. nobilis* jako synonymum. Gmelinovo dílo mi není dostupné, je však velmi pravděpodobné, že vzhledem ke geografickému rozšíření obou odrůd se toto jméno vztahuje pravděpodobněji k *A. Neilreichii*. S o ó - J á v o r k a pravděpodobně nepoužívají jména *A. Neilreichii* proto, že bylo použito v taxonomické hodnotě druhu, ale použili ve smyslu t. zv. Kew rule názvu Boissierova, jež použil taxonomickou hodnotu odrůdy. Pokládám však za správnější použít název Kernerův, jehož popis je velmi podrobný,

než jméno Boissierovo, mladší a ne úplně jednoznačné, jak je výše ukázáno. Hodnota druhu pro oba typy je příliš vysoké taxonomické zhodnocení obou odrůd, vyznačujících se pouze barvou a šířkou ligul; podle literatury existují též přechody mezi oběma typy. Vzhledem k určité geografické vyhraněnosti bleďožlutého typu považují za nevhodnější označovati ho jako varietu var. *Neulreichii* (Kerner) Beck.

Achillea millefolium L. ssp. *pannonica* (Scheele) Hayek (viz I. p. 351): svahy Zadielské planiny od vrchu s Turňanským hradem po Zadielskou dolinu; hřeben od Zadielského kamene k Turňanskému hradu; planina u Zadielského kamene; Hájské louky; pahorek SV od Dvorníků; krasové stráně Hrhovské planiny od Hrhova po stráně SZ od Jablonova; krasová stráň na vrchu s hradem Krásná Horka; skalnaté okraje Silické planiny od Gombaseku směrem k Slaveci; stránky na planině SV od Silice; pahorek nad Silickým plesem; vrch Liszuňa u Plešivce; světliny na hřebenu S od údolí Rozko mezi Plešivcem a Silickou Brezovou; vrch Nyírszár u Silické Brezové; na jižním okraji Silické planiny roztroušené od vrchu Nagy hegy u Arдова po okolí Domice (na př. pahorek mezi Nagy hegy a kotou 420, kóta 420 SZ od Dlhé Vsi, na pahorku s jeskyní Čertova díra, krasová stráň nad jeskyní Domicou, pahorky mezi Domicou a vrchem Poroňa na státní hranici); svahy Plešivecké planiny nad plešiveckým nádražím a nad Vidovou; vrehy Muteň a Straňa u Jelšavské Teplice.

Aconitum anthora L. (viz I. p. 351): na Drienovecké planině roztroušené od Drienovce po Háj; roztroušené na svahu Zadielské planiny od Turné po Zadielskou dolinu; Zadielská dolina; výslunné svahy Hrhovské planiny nad Hrhovem od koty 802 SV od Hrhova po vrch Galamboskő SZ od Hrhova; Silická planina: souvisle rozšířené ve světlých lesích při brzotinských skalách na Z i S okraji planiny, a to na planině i na roklinovitém svahu; světliny a skalnatá místa v lesích na svahu a na okraji planiny od Gombaseku k Slaveci a v přilehlých lesích na planině; světliny na hřebenu S od údolí Rozko mezi Plešivcem a Silickou Brezovou; v závěru údolí Rozko při kotě 444; pahorek s jeskyní Čertova díra; na Plešivecké planině na jižním svahu nad plešiveckým nádražím a odtud po světlinách na svazích západního okraje planiny ke křovinaté stráni SZ od Slavce, na východním okraji planiny na svazích při cestě od Nižného Hamoru na planinu; na Koniaru na východním okraji planiny téměř souvisle od vrchu Vártető po Paškovou; vrehy Muteň a Straňa u Jelšavské Teplice.

Aconitum anthora kvete velmi pozdě (VIII.—IX.); exempláře, které jsem sbíral v počátečním květu na křovinatých svazích Drienovecké planiny do údolí Miglince, odpovídají popisu ssp. *eu-anthora*, uvedenému Dostálem (1948), exempláře z lokality při silnici Gombasek—Silica na svahu Silické planiny v horní části údolí nad Gombasekem odpovídají ssp. *Jacquinii*. (V Dostálově Květeně i Klíči je nutno opravit jméno ssp. *Jacquinii* (Beck) Domin na ssp. *Jacquinii* (Rechb.) Domin, viz též Domin, Enumeratio, p. 81). Uvedená plemena nemají tak vysokou taxonomickou hodnotu; Soó-Jávorka pokládá *Aconitum Jacquinii* Rechb. za varietu, monograf rodu Gayer (M. B. L. 8, p. 125) pouze za formu. Podobně i v Hegiho Ill. Flora von Mitteleuropa (III. p. 494), kde zpracovával po stránce systematické oměje Gayer, je použito k označení této rostliny pouze taxonu forma. Dostál (1948) převzal pro Květenu ČSR popis z Ascherson-Graebnerovy Synopsis; výška přilby zde uváděná (pro ssp. *eu-anthora* 15—17 mm, pro ssp. *Jacquinii* 20—25 mm) by byla velmi dobrým rozlišovacím znakem, důležitým po stránce taxonomické (hyát !); na živém i v herbářovém materiálu zjistíme však četné příklady výšky přilby mezi 17—20 mm, tedy z uvedeného hyátu mezi oběma ssp. Gayer uvádí (Hegi, l. c.) proti údajům Ascherson-Graebnerovy Synopsis (a tedy i proti Dostálovým údajům) přilbu nižší než u typu, což též odpovídá originálnímu vyobrazení, připojenému k Reichenbachovu popisu (1820). Podle Reichenbachova vyobrazení je mezi *Aconitum anthora* a *A. Jacquinii* rozdíl v barvě květů (*Aconitum anthora* žlutý, *A. Jacquinii* sřově žlutý), v menším odění květů i plodů u *Aconitum anthora* a v prodlouženém zobánku přilby u *Aconitum Jacquinii*. Později (1823—7) popsal Reichenbach *Aconitum anthora* var. *tenuifolia*, u něhož jako synonymum uvádí vlastní druh *A. Jacquinii*. Přilba této variety podle Reichenbachova vyobrazení se nijak neliší od přilby typického *Aconitum anthora*, jak ji též autor zobrazil ve své monografii rodu *Aconitum* (1820, tab. 1) i později (1823—7, tab. 59). Rovněž znak promáčklosti přilby, uvedený pro ssp. *Jacquinii* v Ascherson-Graebnerově zpracování omějí v Synopsis, není charakteristický pro *Aconitum Jacquinii*; podle vyobrazení u Reichenbacha, jež popsal *Aconitum Jacquinii*, je přilba naopak více promáčklá u typického *Aconitum anthora* (viz též poznámku Gayerovu v M. B. L. 29, 1930, p. 47). Podle Gayera (M. B. L. 8, 1909, p. 127) je *Aconitum Jacquinii* roztroušeno v celém areálu *Aconitum anthora* a často roste na stanovištích s typem; Gayer (Hegi Ill. Flora von Mitteleuropa) uvádí, že směrem k východu je *Aconitum Jacquinii* hojnější. Je znám však i výskyt i v nejzápadnějších částech areálu *Aconitum anthora*. V Hegiho Floře je *Aconitum Jacquinii* uvedeno též z Moravy (od Znojma); tuto lokalitu nutno

doplniti do *D o s t á l o v y* Květeny, kde ssp. *Jacquinii* z Moravy není zmíněna; na této lokalitě roste též společně s typem.

Neapatná morfologická odlišnost (s jistotou možno mluvit pouze o rozdílu v délce zobánku přílby), již je nutno dále zkoumati v pokusných kulturách, zda se tu nejedná pouze o individuální fluktuacní variabilitu, dále nevyhraněné geografické rozšíření v areálu druhu *Aconitum anthora* i společný růst obou typů na téže lokalitě nedovolují nám hodnotiti *Aconitum Jacquinii* R c h b. jako druh nebo plemeno. Za nejvýhodnější považují označovati *Aconitum Jacquinii* jako formu, tedy jako *Aconitum anthora* L. f. *Jacquinii* (R c h b.) G a y e r, při čemž není úplně vyloučeno, že výsledky pokusných kultur zařadí *Aconitum Jacquinii* R c h b. mezi synonyma *A. anthora*.

Aconitum moldavicum H a c q. (viz. I. p. 351): Zadielská dolina; lesy na Hrhovské planině nad Hrhovem; Silická planina: roklinovitě svahy planiny při brzotínských skalkách a na celých brzotínských skalkách roztroušeně na Z i S okraji planiny; svahy planiny SV od Plešivce; skalnatý okraj Plešivecké planiny blíž koty 691 S od vrchu Nagy Hegyes SV od Kuvy Teplice.

Ačkoli *Aconitum moldavicum* zasahuje na pohoří severního Maďarska, není však znám z maďarské strany Slovenského krasu, takže naše lokality ve Slovenském krasu tvoří zde jižní hranici rozšíření tohoto karpatského endemita.

Adonis vernalis L. (viz I. p. 351): Drienovecká planina: souvisle rozšířen od stráně u Drienoveckých kúpelí po výslunných svazích planiny až k Háji; v údolí mezi Turňou a Hrhovem (na př. pastviny u Dvorníků, pahorek Hosszú Győr, stráně na úpatí Hrhovské planiny SV od Hrhova); keřnaté stráně na svazích a na horním okraji Hrhovské planiny nad Hrhovem a odtud souvisle až po stráně SZ od Jablonova; průhony a meze v údolí mezi Hrhovem a Jablonovem; na Silické planině hlavně v jižní části planiny; na jižním okraji planiny souvisle od vrchu Nagy Hegy u Ardova po vrch Poroňa na státních hranicích u Domice, hlavně v severním okolí obce Dlhá Ves, na sever odtud na nezalesněných místech téměř souvisle až po vrch Liszuňa u Plešivce, vrch Nyírszár u Sil. Brezové a stráně nad Kečovskou vyvierackou, hojně hlavně v prostoru Plešivec—Silická Brezová—Ardovo; na Plešivecké planině jsem pozoroval *Adonis vernalis* zatím pouze v nejjihnější části (křovinatá stráně nad plešiveckým nádražím, světliny v lesích na planině nad Vidovou (S a SZ od koty 600).

Agropyron intermedium (H o s t) P. B e a u v. (viz I. p. 352): roztroušeně na křovinatých stráních na Drienovecké planině od Drienoveckých kúpelí až po Háj; roztroušeně na svahu Zadielské planiny od vrchu s Turňanským hradem až po Zadielskou dolinu (i na úpatí planiny); vrch s hradem Krásná Horka; Silická planina: křovinatá stráně na planině SV od Silice; pahorek 589 nad Silickým plesem; v jižní části planiny souvisle roztroušen od vrchu Nagy hegy u Ardova po vrch Poroňa na státní hranici u Domice, na sever zasahuje po vrch Liszuňa u Plešivce a vrch Nyírszár u Silické Brezové. Na Plešivecké planině na křovinaté stráni nad plešiveckým nádražím, na Koniaru na výslunných svazích vrchu Vártető nad Plešivcem a na krasových pastvinách, táhnoucích se k severu od tohoto vrchu; vrchy Muteň a Straňa u Jelšavské Teplice.

Agropyron intermedium je vedle hojného typu v území Slovenského krasu zastoupen též ssp. *trichophorum* (L i n k) V o l k.; toto plemeno jsem zjistil na stránkách na Silické planině V od Plešivce a S od Ardova a na stráni na jižním svahu Plešivecké planiny nad plešiveckým nádražím. Na výslunné stráni u Drienoveckých kúpelí rostou rostliny ne plně typické ssp. *trichophorum*; jde tu buď o přechodné typy k ssp. *glaucum* (D e s f.) H e g i nebo snad o míšence obou typů. V území Slovenského krasu se též vyskytují osinaté formy *Agropyron intermedium* (na př. na pahorku s jeskyní Čertova díra u Domice, které J i r á s e k (1954, p. 167) pokládá za míšence *A. intermedium* × *A. repens*). Na téže lokalitě se vyskytují též rostliny s chlupatými pochvami spodních listů a rostliny s fialovými prašníky.

Allium flavum L. (viz I. p. 352): na Drienovecké planině souvisle rozšířen na výslunných svazích planiny od stráně u Drienoveckých kúpelí až po Háj; svahy Zadielské planiny od vrchu s Turňanským hradem po Zadielskou dolinu; Zadielská dolina; krasové stráně na Hrhovské planině nad Hrhovem a odtud až po stráně SZ od Jablonova; Silická planina: světliny při skalnatém okraji planiny od Gombaseku směrem k Slaveci (po kotu 603 JV od Slavece); vrch Liszuňa u Plešivce; vrch Nyírszár 586 u Silické Brezové; na jižním okraji planiny roztroušeně, hojněji mezi Ardovem a Dlhou Vsí a v okolí Domice (Nagy Hegy, pahorek mezi Nagy hegy a kotou 420, kóta 420 u Dlhé Vsi, pahorek s jeskyní Čertova díra, stráně nad jeskyní Domicou, pahorky mezi Domicou a vrchem Poroňa na státní hranici; svahy Plešivecké planiny nad plešiveckým nádražím, odtud až po svahy planiny SZ od Slavece a po stráně při cestě od Nižného Hamoru na planinu; vrch Vártető nad Plešivcem; vrchy Muteň a Straňa u Jelšavské Teplice. D o m i n (1939) udává tento druh ještě ze severní části Plešivecké planiny (mezi Štítníkem a Geněm) a od Jelšavy (vrch Skalka).

Allium ochroleucum Waldst. et Kit. (viz I. p. 352): vrch Straña u Jelšavské Teplice. Tato lokalita je druhou lokalitou česneku bleďožlutého v území Slovenského krasu a spolu s lokalitou na Gerlachských skalách v nejsevernější části Plešivecké planiny je na jižní hranici místního karpatského rozšíření. Proti lokalitě na Gerlachských skalách, jež je ve výšce cca 750—800 m, sestupuje *Allium ochroleucum* u Jelšavské Teplice až do cca 300 m.

Allium sphaerocephalum L.: krasová stráň nad vchodem do jeskyně Domicea.

Anemone silvestris L. (viz I. p. 352): Hrhovská planina: skalky na severním okraji planiny nad Čremošnou u koty 673, světlé lesy na úpatí planiny SV od Hrhova; Silická planina: v nejsevernější části brzotínských skalek na SZ okraji planiny; světliny v lesích na svahu planiny v údolí nad Gombasekem při silnici Gombasek—Silice; stráně na planině SV od Silice; světliny na hřebenu S od údolí Rozko mezi Plešivcem a Silickou Brezovou; vrch Nyírszár 586 u Silické Brezové; hojněji na jižním okraji planiny mezi Ardovem a Domicou; vrch Nagy hegy u Ardova, pahorek mezi Nagy hegy a kotou 420, kóta 420 SZ od Dlhé Vsi, suché louky při vrcholu koty 514 a lesní světliny na jejím JZ svahu SV od Dlhé Vsi; pahorek s jeskyní Čertova díera; v okolí Domicea na stráni nad jeskyní, na vrchu Gyöngyit 466 a na pahorku V od Domice. D o m i c e (1939) udává tento druh z vrchu s hradem Krásná Horka.

Anthemis tinctoria L.: světliny v lesích na Hrhovské planině nad Hrhovem; Silická planina: vrch Liszuňa u Plešivce: dosti hojně na jižním okraji planiny od Ardova po Domicu; vrch Nagy hegy u Ardova, pahorek mezi Nagy hegy a kotou 420, kóta 420 a jižní svahy koty 444 u Dlhé Vsi, pahorek s jeskyní Čertova díera, vrch Gyöngyit 466 nad Domicou; pahorek V od Domice; Plešivecká planina: svahy planiny při cestě od Nižného Hamoru na planinu, pastviny, lesní okraje a lesní světliny na úpatí planiny mezi Nižným Hamorem a Paškovou; Koniar: vrch Gyapjú tető 513; vrch Muteň u Jelšavské Teplice.

Anthericum ramosum L. (viz I. p. 352): keřnatá výslunná stráň nad Drienoveckými kúpelemi; vrch s hradem Krásná Horka; Silická planina: stránky na planině SV od Silice; pahorek 589 nad Silickým plemem; světlé lesy SZ od Silice; hřeben S od údolí Rozko mezi Plešivcem a Silickou Brezovou; lesní okraje S a SZ od koty 335 V od Ardova; les Dubina u Ardova; hojněji na jižním okraji planiny od Ardova po Domicu; vrch Nagy hegy u Ardova, pahorek mezi vrchem Nagy hegy a kotou 420, kóta 420 SZ od Dlhé Vsi, pahorek s jeskyní Čertova díera, stráň nad jeskyní Domicea, meze při cestě Domicea—státní hranice, pahorky mezi Domicou a vrchem Poroňa na státní hranici; Plešivecká planina: křovinatá stráň nad plešiveckým nádražím, svahy planiny při cestě od Nižného Hamoru na planinu; Koniar: vrchy Vártető a Gyapjú tető; vrchy Muteň a Straña u Jelšavské Teplice.

Arabis turríta L. (viz I. p. 352): vrch Hegy orr u Turné; světliny v lese na Nižném břehu JV od Včelárů; roklinovitý svah Hrhovské planiny pod kotou 802 SV od Hrhova; Silická planina: brzotínské skalky na Z i S okraji planiny; na skalnatém okraji nad Gombasekem směrem k Slavci a v přiléhajících lesích na planině; lesnatý svah planiny SV od Plešivce; vrch Liszuňa u Plešivce; hřeben S od údolí Rozko mezi Plešivcem a Silickou Brezovou; vrch Nagy hegy u Ardova; stráň nad jeskyní Domicou; Plešivecká planina; křovinatá stráň nad plešiveckým nádražím a odtud po skalnatých místech na lesních světlínách a na stráních na svahu a okraji planiny až po strán SZ od Slavce; svahy planiny při cestě od Nižného Hamoru na planinu; Koniar: vrch Vártető nad Plešivcem a odtud při V okraji planiny po světlínách až po Paškovou; vrch Muteň u Jelšavské Teplice.

Arctium nemorosum Lej. et Court.: lesy v nejj jižnější části Plešivecké planiny.

Arenaria procera Sprengel ssp. *glabra* (Williams) Holub: jižní část Silické planiny; vrch Nyírszár 586 u Silické Brezové; pahorek mezi vrchem Nagy hegy u Ardova a kotou 420 u Dlhé Vsi; pahorek s jeskyní Čertova díera; stráň nad jeskyní Domicea. V herbářích Karlovy university v Praze jsou uloženy z území Slovenského krasu sběry z těchto dalších lokalit: Drienovecká planina, 1932, leg. Brym; pahorek kóta 270 SV od Dvorníků, 1933, leg. D o s t á l.; háj u Rožňavy, 1947, K n é b l o v á.

Tato rostlina byla dosud v naší literatuře uváděna pod jménem *Arenaria graminifolia* Schrader 1809. Toto jméno nelze však pro tuto rostlinu používat, protože bylo již dříve Ard u i n e m použito pro jiný druh. Proto je v nejnovější době naše rostlina středoevropskými autory (So ó - J á v o r k a, Melzer, Novák, Dostál) uváděna pod jménem *Arenaria Biebersteinii* Schlechtend.

V nejnovější době byla věnována druhu *Arenaria graminifolia* s. l. pozornost sovětskými autory (viz na př. Selivanova - Gorodkova 1952) a přitom bylo zjištěno, že druh *Arenaria graminifolia* s. l. se rozpadá na několik plemen, resp. blíže příbuzných drobných druhů, významných vedle určitých morfologických rozdílů též charakteristickým rozšířením i ekologickými nároky. Nejpčetněji jsou zastoupena tato plemena, resp. drobné druhy, ve východní

Evropě a na západní Sibiři; do střední Evropy zasahují pouze plemena ssp. *glabra* (až do Dolních Rakous) a ssp. *stenophylla* (až do Východních Prus). Další plemeno ssp. *procera* zasahuje na západ s jistotou pouze do Moldavie. Ostatní plemena a drobné druhy z okruhu *Arenaria graminifolia* s.l. jsou omezeny na oblast nejvýchodnější Evropy a na západní Sibiř. Rozšíření všech těchto typů je uvedeno na mapkách S e l i v a n o v é - G o r o d k o v é (1952); její údaje opravují ve značné míře starší údaje N o v á k o v y (1923). Podle těchto mapek můžeme zařadití areál ssp. *stenophylla*, jež má nejširší rozšíření ze všech plemen (od Východních Prus do východní Sibiře), do typu areálů paleoboreálně kontinentálních, areál ssp. *procera* označiti jako ponticko-západosibiřský a areál ssp. *glabra*, zastoupené u nás, jako pannonsko-pontický.

V následujícím uvedu na základě Š i š k i n o v ý c h a S t a n k o v o v ý c h údajů přehled diferenčních znaků těch plemen kolektivního druhu *Arenaria graminifolia*, jež zasahují nejdále na západ:

ssp. *glabra*: pochvy spodních lodyžních listů 2—5 mm dlouhé; lodyha i v květenství úplně lysá; kališní listky s vějířovitě se rozbíhajícími slabými žilkami, bez kýlu; korunní plátky 7—8 mm dlouhé; žlázky při basi tyčinek velmi malé, někdy téměř scházejí; tobolka 5—7 mm dlouhá, 1,5—2 delší než kalich.

ssp. *stenophylla*: lodyha i v květenství úplně lysá; kališní listky slabě kýlnaté, s 3 rovnoběžnými žilkami; korunní plátky 5—6 mm dlouhé; žlázky při basi tyčinek pupenovitě, 3krát širší než nitky tyčinek; tobolka 3—4 mm dlouhá, sotva delší kalicha.

ssp. *procera*: pochvy spodních lodyžních listů \pm 2 mm dlouhé; lodyha, hlavně v květenství, silně žláznatá; korunní plátky 6—7 mm dlouhé; žlázky při basi tyčinek poměrně velké, pupenovitě nebo široce vejčité; tobolka téměř 2krát delší kalicha.

Sovětští autoři na základě uvedených znaků pokládají typy z okruhu *Arenaria graminifolia* s.l. za druhy. Některé znaky, uváděné jako charakteristické pro jeden z uvedených typů, však mohou být zjištěny jednotlivě u rostlin jiného typu; podle vlastního zjištění na př. ssp. *stenophylla* může mít daleko větší tobolky než je pro tento typ v literatuře uváděno (až 6 mm, Š i š k i n uvádí pouze 3—4 mm); 3 rovnoběžné žilky na kališních listcích, charakteristické podle S t a n k o v a pro ssp. *stenophylla*, se mohou též vyskytovat u některých rostlin ssp. *glabra*. Přesnou taxonomickou hodnotu těchto typů může rozhodnout pouze experimentální pěstování spolu s průzkumem cytologicko-genetickým. Nepovažují prozatím za vhodné označovatí svrchu uvedené typy z okruhu *Arenaria graminifolia* s.l. za samostatné druhy (v literatuře jsou uváděny též přechody), ale kladu je jako plemena jednoho kolektivního druhu. Pro tento kolektivní druh však nelze použít jméno *Arenaria graminifolia* (viz již výše).

Ze starších jmen se možná k druhu *Arenaria graminifolia* s.l. vztahuje jméno *Arenaria saxatilis* L. 1753. L i n n é k tomuto jménu přiřazuje 7 citací, které se však vztahují na druhy *Alsine setacea*, *A. mucronata*, *A. verna* a snad i *A. tenuifolia*, ale žádná ne k druhu *Arenaria graminifolia* s.l. Později v Mantissee (podle W i l l i a m s e 1898) cituje k svému druhu *A. saxatilis* obrázek G m e l i n ů v (Flora Sib. 4, p. 157, tab. 63, fig. 2); tento G m e l i n ů v obrázek patří k druhu *Arenaria graminifolia* s.l. Podle W i l l i a m s e rostlina L i n n é o v a herbáře je totožná s G m e l i n o v ý m obrázkem; naproti tomu L i n n é ů v exemplář podle F e n z l a (sec. W i l l i a m s) patří k druhu *A. longifolia* M. B. Rovněž rozšíření udávané L i n n é e m pro *Arenaria saxatilis* nesvědčí o tom, že by se jednalo o *Arenaria graminifolia* s.l.; L i n n é udává druh *A. saxatilis* z Německa, Švýcarska, Francie a Sibiře, kdežto *Arenaria graminifolia* s.l. roste od Pruska a Uher do střední a východní Sibiře. Vzhledem k těmto faktům nelze použít název *Arenaria saxatilis* pro kolektivní druh *Arenaria graminifolia* s.l. nebo dokonce pro některý z drobných druhů tohoto kolektivního druhu.

Další jméno, které se vztahuje k našemu druhu, je *Arenaria procera* Sprengel. S p r e n g e l ve svém díle *Historia rei herbariae* II. 1808, p., 153 et p. 268 používá jména *Arenaria procera* a odvolává se přitom na obrázek P l u k e n e t ů v (Phytographia, 1720, tab. 7, fig. 3) a G m e l i n ů v obrázek (l. c.). Z jednoduchého a schematického P l u k e n e t o v a obrázku není možno podle mého mínění vyvodit závěr, že P l u k e n e t ů v druh patří do skupiny *Arenaria graminifolia* s.l.; některé znaky zakreslené na P l u k e n e t o v é obrázku tomu odporují, na př. kališní listky, které jsou kopinaté, špičaté, což není u žádného druhu ze skupiny *Arenaria graminifolia* s.l. Obrázek G m e l i n ů v, zobrazující druh ze jmenované skupiny, je doprovázen podrobným popisem, v němž autor neuvádí žláznatost rostliny; jako synonyma přiřazuje G m e l i n ů v k svému druhu A m m a n ů v druh *Alsine glabra longis gramineis foliis, floribus albis, umbellatis* A m m a n 1739, p. 67, č. 86. Rovněž popis A m m a n ů v se vztahuje na některý z lysých drobných druhů z okruhu *Arenaria graminifolia* s.l. L e d e b o u r (Flora rossica I., 1842, p. 363) přiřazuje obrázek G m e l i n ů v i popis A m m a n ů v k typu nyní nazývanému ssp. *stenophylla*; exempláře G m e l i n o v a herbáře jsou (podle L e d e b o u r l. c.) přechodnými typy mezi *Arenaria graminifolia* a *variflora* a *β grandiflora*, tedy mezi nynější-

mi ssp. *stenophylla* a ssp. *glabra*. Z uvedeného vyplývá, že jméno *Arenaria procera* Sprengel můžeme podle autorových citací uplatňovat pouze na ssp. *stenophylla* nebo na ssp. *glabra*, tedy na lysé typy z okruhu *Arenaria graminifolia* s. l. Tuto naši domněnku dotvrzuje Novák (1923), jenž uvádí, že Sprengel ve svém díle Index plantarum hort. bot. Halensi 1807, kde je po prvé použito jméno *Arenaria procera*, udává u tohoto druhu dvě lokality ze severního Maďarska, tedy z území, v němž výlučně roste ssp. *glabra*. Naproti tomu však Selivanova - Gorodkova zjistila při průzkumu Sprengelova herbáře, že pod tímto jménem je uložen typ žláznatý. Na základě Sprengelova herbářového materiálu používá Selivanova - Gorodkova (1952) a později Šiškin (1954) specifické jméno *procera* pro žláznatý typ v hodnotě druhu. Sprengelův druh nemá vlastní popis (pokud tento není obsažen v citované práci z 1807, jež mi není dostupná), ale autor odkazuje na obrázek a popis Gmelinův. Literární odkazy na lysé typy a žláznaté herbářové položky ukazují, že jméno *Arenaria procera* Sprengel lze vhodně použít pro široký druh, zahrnující jak lysé, tak i žláznatý typ. Přitom toto jméno je starší než jméno *Arenaria graminifolia* Schrader.

V poslední době je pro plemeno druhu *Arenaria procera* u nás zastoupené používáno jméno *Arenaria Biebersteinii* Schlechtend., jež se však vztahuje pouze k žláznatému plemeni, k nám nezasahujícímu. První popis žláznatého typu nacházíme u Amanna (l. c.). Po Amannovi, jenž nemá ještě binomickou nomenklaturu, popsal žláznatý typ M. Bieberstein ve Flora taurico-caucasica I., 1808, p. 344, jako druh *Arenaria filifolia*. Toto jméno však již dříve použil pro jiný druh Forskal. Další název tohoto Biebersteinova druhu je *Arenaria Biebersteinii* Schlechtend. (práce, v níž bylo toto jméno uveřejněno, není mi k dispozici); toto jméno podle dalších autorů (na př. Williams 1898 l. c.) se určitě vztahuje pouze na žláznatý typ ze skupiny *Arenaria graminifolia* s. l. a je nutno také v tomto smyslu používat. Proti jménu *Arenaria procera* je mladší; pro používání tohoto jména pro kolektivní druh by byla nutná emendace, což u *Arenaria procera* není třeba. Pro plemeno u nás zastoupené nemůže být jméno *Arenaria Biebersteinii* Schlechtend. v žádném případě použito. Vzniká tedy otázka, jaké jméno používat pro naše plemeno.

První popis s obrázkem, který se jistě vztahuje k plemenu u nás zastoupenému, je *Arenaria graminifolia* Schrader Hort. Gott. I, 1809, p. 11. Toto Schraderovo jméno nelze však použít, protože je již, jak výše zmíněno, zadáno pro zcela jiný druh (Arduino, 1764). O rok později Schrader (Neues Journal f. Botanik, 1810, p. 140) počítá k tomuto svému druhu jako úplně jisté synonymum *Arenaria filifolia* M. B., takže původní pojetí tohoto druhu rozšířil o typ žláznatý.

Další popis našeho plemene je obsažen v M. Biebersteinově Flora taurico-caucasica 3, 1819, p. 308; zde je naše rostlina uvedena jako *Arenaria graminifolia* β *panicula glabra minus multiflora floribus majoribus*. Vedle tohoto krátkého popisu, jenž se určitě vztahuje na naši rostlinu, uvádí M. Bieberstein jako synonyma následující citace: Willdenow Enum. hort. berol. p. 481; Hornemann hort. hafn. 1813, p. 423; Besser Galizien č. 532. Na uvedeném místě Willdenow používá názvu *Arenaria graminifolia*, podává krátký popis (v němž neuvádí žláznatost lodyhy ve květenství) a připojuje citaci *Arenaria filifolia* M. B. i s popisem, v němž je udáno žláznaté květenství. Citace Hornemannova mi není dostupná; Selivanova - Gorodkova ji přiřazuje k druhu *Arenaria procera* ve svém pojetí, tedy ke žláznatému typu, což se liší od pojetí tohoto jména M. Biebersteinem. Citace Bessera patří k lysým typům. M. Biebersteinův popis převzal do svého Prodrumu De Candolle (DC. Prodrromus I, 1824, p. 402) doslova; z citátů M. Biebersteina uvádí pouze citaci Willdenowa. Biebersteinovu odrůdu též pojmenoval a uvádí ji pod jménem *Arenaria graminifolia* β *glaberrima*. Toto jméno je poněkud znehodnoceno citací Willdenowa, jež se vztahuje úplně nebo částečně na žláznatý typ; proto pro jeho použití pro naše plemeno by byla nutná emendace, jež vylučuje citaci Willdenowovu.

Další jméno, vztahující se k našim rostlinám, je *Sabulina procera* Rehb. Flora germ. exc. č. 4924, 1832, p. 787. Toto jméno se zakládá na Sprengelově druhu *Arenaria procera*, jehož problematiku jsem probral již výše. Reichenbach pravděpodobně neznal Sprengelovy herbářové exempláře a tak správně, na základě Sprengelových citátů použil jméno *Arenaria procera* pro lysé typy ze skupiny *Arenaria graminifolia* s. l. Později Reichenbach použil na stejném základě založené kombinace *Eremogone procera* Rehb. (in Icones florae germ. et helv. 5, 1841, p. 33).

Další jméno, pod kterým byla naše rostlina popsána, je *Arenaria graminifolia* β *grandiflora* Fenzl in Ledebour Flora rossica I, 1842, p. 364. Je zajímavé, že tento autor opět cituje jako synonymum *Arenaria graminifolia* Willd. Má tedy toto jméno stejnou vadu jako jméno *Arenaria graminifolia* β *glaberrima* DC. Jako druhové jméno nelze použít, protože existuje již kombinace *Arenaria grandiflora* pro jiný druh (*Arenaria grandiflora* L., rostoucí u nás na Pálavských kopcích).

V roce 1853 popsal náš badatel Reuss v díle Května Slovenska (1853, p. 75) *Alsine Preslii*; popis tohoto nového druhu odpovídá naší rostlině, též údaje geografického rozšíření (údaje jsou ze severního Maďarska) svědčí o tom, že se jedná o naši rostlinu. Reuss jako synonyma svého nového druhu udává *Arenaria graminifolia* Schrad. a *Arenaria procera* Sprengel. V Reussově době již byla kombinace *Alsine graminifolia* zadána (autorem této kombinace je podle Index Kewensis 1, p. 91 J. F. Gmelin). V rodu *Alsine* však do té doby neexistovala kombinace se specifickým adjektivem *procera* a proto je Reussovo jméno *Alsine Preslii* mrtvé narozené a tudíž neplatné.

Další jméno, jež určitě patří k naší rostlině, je *Arenaria graminifolia* β *glabra* Williams in Journal of Linn. Soc. 33, 1898, p. 409. V hodnotě subspecie použil toto jméno poprvé Novák (1923); podle nomenklatorických pravidel je nutno toto jméno používat dále v těch případech, když budeme hodnotit náš typ jako plemeno. V tomto pojetí toto jméno správně použil ve své Květeně Dostál (1948).

Nejnověji byla naše rostlina popsána jako druh pod jménem *Arenaria micradenia* Smirnov in Bjull. mosk. obšč. prirody 48, 1939, 5—6, p. 190. Toto jméno je nutno používat v tom případě, když hodnotíme náš typ jako druh.

V Majevského Floře (1954) používá Šiškin pro naši rostlinu jméno *Arenaria ucranica* Sprengel. Toto jméno je mi známé pouze z citace ve Steudlově díle Nomenclator botanicus ed. 2, 1, 1840, p. 124 et 127, kde je ztotožněno s druhem *Arenaria graminifolia* Schrad. Ve všech ostatních případech citace tohoto jména se setkáváme pouze s jeho citací ze Steudela (Index Kewensis 1, p. 181, Williams v monografii rodu *Arenaria*, Šiškin ve Floře SSSR). Přesnější vysvětlení jména *Arenaria ucranica* Sprengel (ne *ucrainica*, jak uvádí Šiškin) z poslední doby mi není známo; autorka studie o zeměpisném rozšíření druhů ze skupiny *Arenaria graminifolia* s. l. Selivanova-Gorodkova píše sice o možnosti nalezení staršího jména pro naši rostlinu, ale o nějakém vyřešení problému *Arenaria ucranica* se nezmiňuje. *Arenaria ucranica* Sprengel se pravděpodobně vztahuje na naše plemeno, ale dosavadní znalosti, založené pouze na citacích tohoto jména autory, kteří neviděli ani popis, mne vedou k tomu, abych toto jméno nepoužíval pro naši rostlinu. V případě zjištění platnosti tohoto jména pro naše plemeno může však toto jméno být použito pouze v hodnotě druhu.

Z uvedených faktů vyplývá, že nejstarší jméno pro kolektivní druh, zaujímající výše zmíněná plemena, je *Arenaria procera* Sprengel. Jako typické plemeno podle herbářových položek autora názvu druhu Sprengela je nutno brát typ žláznatý (*Arenaria Biebersteinii* Schlechtend., *Arenaria graminifolia* γ *pubescens* Fenzl), jež se pak bude nazývat ssp. *procera*. Pro plemeno lysé, velkokvěté a velkoplodé, zastoupené u nás, je nutno používat název *Arenaria procera* Sprengel ssp. *glabra* (Williams) comb. nova, pro lysé, malokvěté a maloplodé plemeno *Arenaria procera* Sprengel ssp. *stenophylla* (Ledebour) comb. nova.

Dále uvádím popis rostlin *Arenaria procera* ssp. *glabra*, jež je sestaven na základě exemplářů ze Slovenska, Maďarska a Transylvánie, a synonymiku, vztahující se k tomuto plemeni.

Arenaria procera Sprengel ssp. *glabra* (Williams) comb. nova. Rostlina vytrvalá, 15—50 cm vysoká; kořeny dlouze větvenité, oddenek trsnatě rozvětvený; lodyhy přímé, nevětvené, na spodu hustě, výše řídkěji listnaté, úplně lysé; přízemní listy úzce čárkovité až vláskovité, lodyžní poněkud širší, na okraji ostře drsné (zoubky!), v hořeni části žlábkovité, na rubu s vyniklým nervem, přízemní listy až přes 20 cm dlouhé, lodyžní zděli nebo kratší internodií; pochvy dolních lodyžních listů 2—6 mm dlouhé; květy v řídkém vidlanu, květní stopky prodloužené, stejně jako větve květenství úplně lysé; kališní lístky tupé nebo přitupé, 2—2,5 \times 2,5—4 mm velké, vejčité okrouhlé, na hřbetu bez kýlu nebo nejvýš s málo zřetelným tupým kýlem; korunní plátky 5—10 mm dlouhé, 2—3krát delší než kalich, široce obvejčité nebo podlouhle obvejčité, na špičce zaokrouhlené a mírně vykrojené; tobolka 6—8 mm dlouhá, 1,5—2krát delší než kalich.

Synonymika:

Arenaria procera Sprengel Hist. rei herb. II, p. 153 et 268, 1808; excl. cit. Plukenet; p. p. (non in herb.).

Arenaria graminifolia Schrad. Hort. Gott. 1, p. 11, 1809; non Arduino 1764.

Arenaria graminifolia β M. Bieberstein Flora taurico-caucasica III, p. 308, 1819; (excl. cit. p. p.).

- Arenaria graminifolia* β *glaberrima* De Candolle Prodr. 1, p. 402, 1824 (potius Fenzl);
excl. cit. Willdenow.
*Sabulina procer*a Reichenbach Flora germ. exc. p. 787, 1832.
*Eremogone procer*a Reichenbach Icones florae germ. et helv. 5, p. 33, 1841.
Arenaria graminifolia β *grandiflora* Fenzl in Ledebour Flora rossica 1, p. 364, 1842;
non *Arenaria grandiflora* L.
Alsine Preslii Reuss Května Slovenska p. 75, 1853; nomen abortivum.
Arenaria graminifolia α *glabra* Williams in Journ. Linn. Soc. 33, p. 409, 1898.
Arenaria graminifolia ssp. *glabra* Novák in Věda přírodní 4, p. 71, Praha 1923.
Dostál Květena ČSR p. 371, 1948.
Arenaria micradenia Smirnov in Bjull. mosk. obšč. ispytatělej prirody 48, 5—6, p. 120,
1939.
Arenaria Biebersteinii Soó — Jávorka Magyar növényvilág kézikönyve II., p. 767, 1951;
non Schlechtendal (1813 an 1816?).
Dostál Klíč k úplné květeně ČSR, p. 242, 1954.
Arenaria ukrainica Sprengel sec. Šiškin in Majevszkij Flora sredněj polosy
jevrop. časti SSSR, p. 221, 1954.

Obrázky:

- Schrader: Hort. Gott. 1, 1809, tab. 5.
Reichenbach: Icones florae germ. et helv., 5, 1841, tab. 220, fig. 4924.
Jávorka - Csapody: Magyar flora képekben 1841, tab. 138, fig. 1100.
Novák: Věda přírodní, 4, 1923, p. 72, fig. 1.
Dostál: Květena ČSR, 1948, p. 371, tab. 120, fig. 1.

Exsikáty:

- Flora exsiccata austro-hungarica č. 2864 I. et II.
F. Schultz, herbarium normale, n. s., cent. 11, č. 1047.
Flora exsiccata reipublicae bohemiae slovenicae č. 611.
Flora čechoslovenica exsiccata č. 40.

Mapka areálu:

- Selivanova - Gorodkova in Areal, 1, Moskva—Leningrad 1952, č. 37.

Artemisia campestris L. (viz I. p. 352): Hrhovská planina: úpatí planiny SV od Hrhova, krasové stráně SZ od Jablonova; Silická planina: brzotínskéskaalky na Z i S okraji planiny, skalnaté okraje planiny od Gombaseku směrem k Slavci, vrch Liszuňa u Plešivce, vrch Nagy hegy u Ardova, pahorek mezi vrchem Nagy hegy a kotou 420 SZ od Dlhé Vsi; pahorek s jeskyní Čertova diera; krasová stráň nad jeskyní Domicou; Plešivecká planina: skalnaté svahy planiny nad plešiveckým nádražím a na podobných místech na východním svahu planiny až po stráň SZ od Slavce; svahy planiny při cestě od Nižného Hamoru na planinu; Koniar: vrchy Vártető a Gyapjú tető; vrch Muteň u Jelšavské Teplice.

Arum maculatum L.: lesy na Silické planině, přiléhající k jižní části brzotínských skalek na Z okraji Silické planiny; Plešivecká planina: lesy v jižní části planiny (S a SZ od koty 600 nad Vidovou, na kotě 598 a mezi kotou 598 a vrchem Kis Bükk).

Asperula glauca (L.) Bess. (viz I. 352): lesní světliny na svahu Zadielské doliny při cestě z Hájských luk na dno Zadielské doliny; Silická planina: brzotínskéskaalky na S i Z okraji planiny; roklinovitý svah planiny SV od Slavce; skalnatý okraj planiny od Gombaseku směrem k Slavci; stráně na planině SV od Slavce; pahorek kota 589 nad Silickým plesem; souvisle na jižním okraji planiny od vrchu Nagy hegy u Ardova po Dlhou Ves (na kotě 420 SZ od Dlhé Vsi), suché louky na kotě 514 SV od Dlhé Vsi; pahorek s jeskyní Čertova diera; pahorek V od Domicce; Plešivecká planina: skalnatý a křovinatý jižní svah planiny nad plešiveckým nádražím; svahy planiny SZ od Slavce; vrch Muteň u Jelšavské Teplice:

Aster amellus L. (viz I. p. 353): pahorek V od stráně s jeskyní Domicou; Plešivecká planina: skalnaté svahy při cestě od Nižného Hamoru, nad plešiveckým nádražím, nad Vidovou; vrch Vártető nad Plešivcem; vrch Straňa u Jelšavské Teplice.

Aster linoxyris (L.) Bernh. (viz I. p. 353): Silická planina: skalnaté světliny na Z okraji planiny od Gombaseku směrem k Slavci; hojněji v okolí Domicce: pahorek s jeskyní Čertova diera, pahorek V od Domicce, meze při cestě Domicca — státní hranice; křovinatý jižní svah Plešivecké planiny nad plešiveckým nádražím; vrch Muteň u Jelšavské Teplice.

Astragalus vesicarius L. ssp. *albidus* (Waldst. et Kit.) Jávorka (viz I. p. 353): velmi vzácně na výslunném svahu u Drienoveckých kúpeli; skalky při cestě v obci Dvorníky.

Obě tyto lokality jsou z východního okrsku rozšíření tohoto druhu ve Slovenském krasu. Na Plešivecké planině jsem dosud tento druh nesbíral; rovněž v dostupném materiálu v herbářích Karlovy university nenalezl jsem zatím žádnou lokalitu; z oblasti kolem Turně jsou zde uloženy následující sběry: Zadielská dolina, leg. D o m i n 1919; Zadielská planina, leg. D o s t á l 1927; vrch s Turňanským hradem, leg. S u z a 1935.

Asyneuma canescens (Waldst. et Kit.) Griseb. et Schenk: v okolí Domice na stráni nad jeskyní Domicou a na pahorku V od stráně s jeskyní Domicou; Plešivecká planina: horní část keřnatého jižního svahu planiny nad plešiveckým nádražím a na svazích planiny při cestě od Nižného Hamoru na planinu; Koniar: krasové stráně na vrchu Vártetô nad Plešivcem; vrchy Muteň a Straňa u Jelšavské Teplice.

Z okolí Jelšavy uvádí tento druh D o m i n (1939) z vrchu Skalka ve skupině Tri Peniazky. Podle literárních údajů, sestavených J a k u c e m (1952) roste tento druh ještě na Drienovecké planině, u Turně, v Hájské dolině, na Silické planině. V herbářích Karlovy university jsou uloženy sběry z okolí Turně: vápencový hřeben za Turňanským hradem, leg. D o m i n 1919; sedlo u Turňanského hradu, leg. D o s t á l 1927; obě lokality jsou si velmi blízké nebo totožné a jedná se tu o hřeben táhnoucí se od Zadielského kamene do sedla u Turňanského hradu. D o s t á l (1950, 1954) uvádí tento druh pouze ze Slovenského krasu, ač lokalita od Štосу spíše již patří do oblasti Slovenského Krušnohoří. N o v á k (1954) uvádí tento druh též ze Slánských vrchů.

Avenastrum compressum sec. H o l u b (viz I. p. 353): Silická planina: suché louky a stráně na planině SV od Silice; vrch Nyirszár u Silické Brezové; světliny na hřebenu S od údolí Rozko mezi Plešivcem a Silickou Brezovou; na jižním okraji Silické planiny souvisle od Ardova po Domicu: vrch Nagy hegy u Ardova, pahorek mezi Nagy hegy a kótou 420, kóta 420 SZ od Dlhé Vsi, pastviny a světlé lesy S od vrchu Szöllö 508 u Dlhé Vsi, suché louky na kótě 514 SV od Dlhé Vsi, kóta 400 V od Dlhé Vsi, pahorek s jeskyní Čertova diera, vrch Gyöngyit nad Domicou, pahorek V od Domice.

Pod tímto jménem uvádím zajímavý typ ovsíře, zaujímajícího postavení mezi *Avenastrum pratense* a *A. planiculme*. Zda použití jména *Avenastrum compressum* pro tento typ je oprávněné, musí ukázati teprve další studia; exempláře druhu *Avenastrum compressum* (H e u f f e l) D e g e n z okolí Arađu, vydané ve Flora exsiccata austro-hungarica pod č. 3495 se liší od našich rostlin. Velmi blízké jsou našemu typu naproti tomu exempláře druhu *Avenastrum alpinum* (S m.) F r i t s c h vydané v téže exsikkátové sbírce pod č. 3496 z okolí Budapešti. Protože však dosud nejsem si jist přesnou taxonomickou hodnotou našeho typu ovsíře vzhledem k ostatní druhové náplni kolem druhů *Avenastrum pratense* a *A. planiculme*, uvádím tento typ pod jménem, pod nímž jsem ho po prvé publikoval. Položky tohoto ovsíře jsou v herbářích Karlovy university též z jiných míst ve Slovenském krasu: Zadielská planina, pahorek SV od Dvorníků, Plešivecká planina, stráně nad Domicou, atd.; pokud byly tyto položky určeny, pak byly uvedeny pod jménem *A. planiculme*. Tento ovsíř je na Slovensku pravděpodobně více rozšířen, sám jsem jej sbíral na několika místech ve Spiši v oblasti Dreveníku; v herbářích Karlovy university jsou ze Spiše exempláře sbírané u Primovců. Výsledky taxonomického zhodnocení tohoto ovsíře budou předmětem speciální studie.

Berula erecta (Huds.) C o v i l l e: ve výtoku Miglineského potoka u Drienoveckých kúpelí; ve vodní nádrže u pramene pod jižním svahem vrchu Nagy Varád u Dvorníků.

Biscutella laevigata L.: Zadielská dolina; jižní svahy vrchu Galamboskô SZ od Hrhova.

Bupleurum affine S a d l e r (viz I., p. 353): stráně nad jeskyní Domicou; pahorek V od Domice.

Campanula bononiensis L. (viz I. p. 354): Drienovecká planina: krasová stráně nad Drienoveckými kúpelemi; keřnatý svah planiny do údolí Migline; Silická planina: skalnaté světliny na Z okraji planiny od Gombaseku k Slavci; světliny na hřebenu S od údolí Rozko mezi Plešivcem a Silickou Brezovou; lesní okraje S a SZ od kóty 335 V od Ardova; dosti hojně na jižním okraji Silické planiny od Ardova po Domicu: vrch Nagy hegy u Ardova, pahorek mezi Nagy hegy a kótou 420, kóta 420 SZ od Dlhé Vsi; pahorek s jeskyní Čertova diera; stráně nad jeskyní Domica, pahorky mezi Domicou a vrchem Poroňa na státní hranici; Plešivecká planina: křovinatý jižní svah nad plešiveckým nádražím; Koniar: vrch Vártetô nad Plešivcem; vrchy Muteň a Straňa u Jelšavských Teplic.

- Amman, J.: *Stirpium rariorum in imperio ruthenico icones et descriptiones*. Petropoli 1739. (Ascherson, P.) — Graebner, P.: *Synopsis der mitteleuropäischen Flora*, V., 2, p. 804, Leipzig 1929.
- Domín, K.: *Additamenta nova ad floram Slovakiae*. Věstník Kr. české spol. nauk. Praha 1939.
- Dostál, J.: *Květena ČSR*. Praha 1948—1950.
- Dostál, J.: *Klíč k úplné květeně ČSR*. Praha 1954.
- Gayer, G.: *Vorarbeiten zu einer Monographie der europäischen Aconitum* — Arten I. Magyar botanikai lapok 8, p. 114—206, Budapest 1909.
- Gayer, G.: *Aconitum anthora*, in Hegi G.: *Illustrierte Flora von Mittel-Europa* III, p. 494, 1912.
- Gayer, G.: *Nachträge und Berichtigungen zur Bearbeitung der Gattung Aconitum in der Ascherson-Graebnerschen Synopsis*. Magyar Botanikai lapok 29, p. 39—48, 1930.
- Holub, J.: *Příspěvek ke květeně Slovenského krasu*. Preslia 25, p. 351—364, 1953.
- Jakucs, P.: *Új adatok a Tornai Karszt flórájához, tekintettel a xerotherm-elemekre*. Annales biologicae universitatum Hungariae 1, 1951, p. 245—260, Budapest 1952.
- Jakucs, P.: *Újabb adatok a Tornense flórájához*. Annales biologicae universitatum Hungariae 2, 1952, p. 235—243, Budapest 1954.
- Jávorka, S.: *Kitaibel herbariuma*. Annales musei nation. hungarici 24, p. 428—585, Budapest 1926.
- Jirásek, V.: *Příspěvek k systematice a taxonomii československých pýrů* — *Agropyrum* Gaertn. Preslia 26, p. 159—176, 1954.
- Melzer, H.: *Floristisches aus dem Neusiedlersee-Gebiet*. Phytion, 4, 1—3, p. 105—108, Horn 1952.
- Novák, F. A.: *Zajímavé sběry na Slovensku*. Věda přírodní, 4, p. 70—72, Praha 1943.
- Novák, F. A.: *Přehled československé květeny s hlediska ochrany přírody a krajiny; in: Ochrana přírody a krajiny II.*, p. 193—409, Praha 1954.
- Reichenbach, L.: *Monographia generis Aconiti*, Lipsiae 1820.
- Reichenbach, L.: *Illustratio specierum Aconiti generis*, Lipsiae 1823—1827.
- Selivanova-Gorodkova, F.: *Analiz arealov sbornogo vida Arenaria graminifolia* Schrad. Areal, 1, p. 36—41, Moskva—Leningrad 1952.
- Soó, R.-Jávorka, S.: *Magyar növényvilág kézikönyve I. II.* Budapest 1951.
- Stankov, S.-Talijev, V.: *Oprédělitel' vyšších rastěnij jevropějskoj časti SSSR*. Moskva 1949.
- Šiškin, B. (Majevskij, P.): *Flora sredněj polosy jevropějskoj časti SSSR*, 8. izd., Moskva—Leningrad 1954.
- Williams, F.: *A revision of the genus Arenaria*. Journal of Linnean Society — Bot., 33, p. 326—437, London 1897—1898.